

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ПРОЄКТ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо покращення правових умов для діяльності органів самоорганізації населення (реєстр. № 15165 від 10.04.2026), внесений народним депутатом України Р.Стефанчуком та іншими народними депутатами України

За дорученням Голови Верховної Ради України Р.Стефанчука Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 11 травня 2026 року (протокол № 183) розглянув проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо покращення правових умов для діяльності органів самоорганізації населення (реєстр. № 15165 від 10.04.2026), внесений народним депутатом України Р.Стефанчуком та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки до законопроєкту його ціллю є покращення правових умов для діяльності органів самоорганізації населення задля створення сприятливого середовища для розбудови демократичного врядування в територіальних громадах через залучення населення до вирішення окремих питань місцевого значення.

Основними завданнями законопроєкту є спрощення процедури створення органів самоорганізації населення, уточнення їх повноважень і території діяльності, розмежування строку повноважень органів самоорганізації населення та строку повноважень їх персонального складу, уточнення порядку взаємодії із органами місцевого самоврядування, порядку та підстав припинення органів самоорганізації населення, а також їх персонального складу.

Для забезпечення реалізації положень законопроекту передбачено внесення змін до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» та «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», а Закон України «Про органи самоорганізації населення» пропонується викласти в новій редакції.

Основними новелами законопроекту передбачається:

- уточнити правовий статус органу самоорганізації населення та принципи його організації та діяльності;
- узгодити територіальну основу діяльності органу самоорганізації населення з чинним адміністративно-територіальним устроєм;
- оновити перелік суб'єктів надання дозволу на створення органів самоорганізації населення з урахуванням положень Конституції України;
- спростити процедуру створення органу самоорганізації населення та обрання його персонального складу;
- унормувати порядок проведення та виключну компетенцію зборів (конференцій) жителів території діяльності органу самоорганізації населення;
- розмежувати строк, на який створюється орган самоорганізації населення, та строк, на який обирається його персональний склад;
- уточнити вимоги до осіб, які можуть обирати та бути обраними до персонального складу органу самоорганізації населення;
- оновити перелік базових повноважень органу самоорганізації населення, якими він може бути наділений під час створення;
- запровадити договірний порядок наділення органу самоорганізації населення власними повноваженнями виконавчих органів місцевих рад;
- посилити вимоги до публічності, відкритості та підзвітності органу самоорганізації населення;
- удосконалити порядок діяльності органу самоорганізації населення та його взаємодії з органами місцевого самоврядування;
- посилити гарантії діяльності органу самоорганізації населення тощо.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши законопроект, надає окремі зауваження до його змісту концептуального та редакційного характеру.

Міністерство розвитку громад та територій України за результатами опрацювання законопроекту надало експертний висновок із викладом позицій міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Зокрема, Міністерство розвитку громад та територій України та Міністерство у справах

ветеранів України підтримують законопроект у поточній редакції. Міністерство фінансів України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство внутрішніх справ України, Державна міграційна служба України зазначили про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту. Міністерство молоді та спорту України, Міністерство юстиції України підтримують законопроект із зауваженнями щодо його окремих положень, зокрема вказують на необхідність уточнення деяких повноважень органів самоорганізації населення в частині проведення заходів, спрямованих на національно-патріотичне, військово-патріотичне виховання, закріплення більш чіткого правового механізму наділення органів самоорганізації населення повноваженнями виконавчих органів місцевих рад тощо.

Міжнародний фонд «Відродження» у листі до Комітету на підтримку вказаного законопроекту відмічає, що законопроект відповідає на виклики, які стоять перед органами самоорганізації населення, а також зобов'язанням держави на міжнародному рівні, відтак його прийняття стане важливим кроком для активізації руху органів самоорганізації населення та продовження реформи місцевого самоврядування в Україні.

Окрім того, підтримку законопроекту висловили численні інститути громадянського суспільства, які у своїх зверненнях до Комітету закликали забезпечити невідкладний розгляд та ухвалення цієї законодавчої ініціативи.

Під час розгляду цього питання народні депутати України - члени Комітету взяли до уваги, що законопроект розроблено на виконання пункту 6.1 Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС».

Враховуючи викладене, заслухавши інформацію підкомітету з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету та запрошених на засідання осіб, всебічно обговоривши питання, Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо покращення правових умов для діяльності органів самоорганізації населення (реєстр. № 15165), внесений народним депутатом України Р.Стефанчуком та іншими народними депутатами України, та

відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Співдоповідачем від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі Т.Ташеву.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

